

Διευκρίνιση: Οι προτεινόμενες απαντήσεις στις ερμηνευτικές παρατηρήσεις είναι ενδεικτικές. Αξιοποιούνται κατά κύριο λόγο τα ερμηνευτικά σχόλια του σχολικού βιβλίου, καθώς και οι κειμενικές αναφορές. Τόσο οι παρατηρήσεις όσο και οι απαντήσεις λαμβάνουν υπόψη τις επικαιροποιημένες οδηγίες του ΙΕΠ για το σχολικό έτος 2021-22.

2. Στη μάχη που ξέσπασε ανάμεσα σε δημοκρατικούς και ολιγαρχικούς η υπεροχή των δημοκρατικών ήταν ξεκάθαρη. Σε αυτή τη νίκη συνέβαλε και η συμμετοχή των γυναικών, για την οποία ο Θουκυδίδης κάνει ιδιαίτερη αναφορά. Δύο είναι τα στοιχεία που κινούν την προσοχή του: η τόλμη με την οποία αγωνίστηκαν (*τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο*) και η αντοχή που επέδειξαν στο θόρυβο της μάχης (*υπομένουσαι τὸν θόρυβο*). Ο ιστορικός χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά τους αυτή «*παρὰ φύσιν*», δηλαδή αντίθετη προς την ιδιοσυστασία, την ιδιαίτερη φύση του γυναικείου φύλου. Αυτό σημαίνει ότι κατά τον Θουκυδίδη η τόλμη και η αντοχή στον θόρυβο της μάχης είναι ιδιότητες που δεν προσιδιάζουν, αλλά αντίκεινται στη γυναικεία υπόσταση. Ωστόσο, αναγνωρίζει τη σημασία της πράξης τους, ως αποτέλεσμα της ανάγκης που νιώθουν να υπερασπιστούν τα αγαπημένα τους πρόσωπα και την πατρίδα τους. Ο αγώνας, δηλαδή, για κάποια ιδανικά κάνει πολλές φορές τον άνθρωπο να ξεπεράσει τη φύση του, όπως είναι η συγκεκριμένη. Συνήθως οι γυναίκες θορυβούνται και δεν υπομένουν εύκολα τους πολεμικούς κινδύνους. Έχουν δηλαδή αντοχή αμυντική και όχι ορμή επιθετική. Εντούτοις, όταν απειλούνται τα αγαπημένα τους πρόσωπα ή, όπως συμβαίνει εδώ, η πατρίδα τους, (αίτιο) δείχνουν τόλμη που υπερβαίνει τη γυναικεία τους φύση (αποτέλεσμα).
3. Η γενίκευση του εμφυλίου μετά τη νίκη των δημοκρατικών είναι δεδομένη. Οι δύο αντίπαλες παρατάξεις χρησιμοποιούν όλα τα δυνατά μέσα, προκειμένου να επικρατήσουν. Οι ολιγαρχικοί μάλιστα φοβήθηκαν μήπως οι δημοκρατικοί, μετά τη νίκη τους, επιτεθούν και καταλάβουν το λιμάνι του Αλκίνοου και κυρίως το ναύσταθμό του (*δείσαντες οἱ ὀλίγοι...*). Δεν δίστασαν ακόμα και να πυρπολήσουν την πόλη, τα σπίτια και τις περιουσίες τους, για να σώσουν τη ζωή τους (*ὅπως μή ᾗ ἔφοδος*). Η φωτιά αποσκοπούσε στην καθυστέρηση της επίθεσης των δημοκρατικών. Αποτελεί πράξη απόγνωσης των ολιγαρχικών αδιαφορώντας για τους υπόλοιπους Κερκυραίους, προκειμένου να σωθούν οι ίδιοι.

4. Το κλίμα στην Κέρκυρα εξαιτίας των εμφύλιων παθών και των αντιπαραθέσεων είναι ιδιαίτερα τεταμένο, καθώς εκδηλώνονται μια σειρά από βίαιες ή πέραν από κάθε λογική πράξεις. Σε αυτή την ένταση σημαντικό μερίδιο ευθύνης έχει και η παρουσία των ξένων πλοίων (από την Αθήνα και την Κόρινθο), η οποία αποδεικνύει τον επεμβατικό ρόλο των δύο συγκεκριμένων πόλεων στο πλαίσιο του ανταγωνισμού τους για την Κέρκυρα. Στο μεταφρασμένο κείμενο ο ιστορικός αναφέρεται στο πραξικόπημα των ολιγαρχικών με την εξόντωση 60 περίπου δημοκρατικών μέσα στη βουλή. Όσοι υποστηρικτές των δημοκρατικών πρόλαβαν, κατέφυγαν στο αθηναϊκό (αττικό) πλοίο, το οποίο παρέμεινε, για να στηρίξει με την παρουσία του τη δημοκρατική παράταξη (*Μερικοί άλλοι, όχι πολλοί... ήταν ακόμα στο λιμάνι*) και να δηλώσει ότι το ενδιαφέρον των Αθηναίων για την Κέρκυρα ήταν τέτοιο, ώστε η απόφαση για τήρηση ουδετερότητας δεν επαρκούσε για να τους αποθαρρύνει απ' τις μακροπρόθεσμες επιδιώξεις τους. Ήθελαν, επομένως, να καταστήσουν σαφές στους Κερκυραίους πως η δική τους πρόταση για σύναψη επιμαχίας παρέμενε ενεργή και η ανάμειξή τους δεδομένη. Στο πρωτότυπο κείμενο διαπιστώνουμε ότι η κορινθιακή τριήρης εγκαταλείπει τους ολιγαρχικούς. Είναι χαρακτηριστικό το ρήμα που χρησιμοποιεί ο Θουκυδίδης (*ὑπεξανήγετο*), για να παρουσιαστεί με έμφαση το θράσος των Κορινθίων απεσταλμένων, οι οποίοι, αφού είχαν υποκινήσει τους εκεί ολιγαρχικούς σε μια πιο δυναμική εκκαθάριση της κατάστασης, προκαλώντας επί της ουσίας τη γενίκευση της εμφύλιας σύρραξης, επέλεξαν τελικά να φύγουν στα κρυφά, μόλις κατάλαβαν πως οι δημοκρατικοί θα επικρατήσουν. Και στις δύο περιπτώσεις οι ενέργειες των δύο ξένων πλοίων μαρτυρούν πολιτική σκοπιμότητα και απροκάλυπτη επέμβαση στα εσωτερικά της Κέρκυρας.
6. α. *τῆς μάχης, τῆς ἰσχύος, τοῦ πλήθους, τῆς γυναικός, τῆς φύσεως*
β. *γίγνου, βάλλε, ἐπελθε, κατακαύθητι, κινδύνευσον*
7. α. *Διαλιπούσης*: επιρρηματική χρονική μετοχή, *βάλλουσαι*: επιρρηματική τροπική μετοχή, *δείσαντες*: επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, *ἐπελθών*: επιρρηματική χρονική μετοχή, *κεκρατηκότος*: επιρρηματική χρονική μετοχή
β. 1-δ, 2-α, 3-β, 4-ε, 5-γ

*Οι ενδεικτικές απαντήσεις για τις ερωτήσεις 1,5,8 που αναφέρονται στο ίδιο κείμενο, έχουν διατυπωθεί στο αρχείο με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SOLUTION_1_13227.